

TALOUSARVIOALOITE 401/2003 vp

Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen määrätymisperusteiden muuttamiseen ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän osalta

Eduskunnalle

Hallitus on ensi vuoden talousarvioesityksessä luvannut antaa lisää rahaa lapsilisiin ensimmäisen lapsen osalta 10 euroa kuussa ja yksinhuoltajille kolmen euron korotuksen. Lapsilisien korottaminen tulee varmasti tarpeeseen monissa pienituloisissa perheissä. Hallituksen näkemyksen mukaan lapsilisien korottaminen vähentää lapsiperheiden köyhyyttä, joka on laman jälkeisinä vuosina lisääntynyt huomasti Suomessa. Hallituksen ehdottama lapsilisien korottaminen ei kuitenkaan valitettavasti vaikuta kaikista huonoimassa taloudellisessa tilassa elävien lapsiperheiden arkeen.

Valtioneuvoston päätöksellä toimeentulotuen perusosan määrätymisperusteita muutettiin 1.1.1994 alkaen siten, että lapsilisät otetaan perheen tuloina huomioon toimeentulolaskelmaa tehtäessä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että toimeentulotuella kuitataan lapsilisät.

Joka kymmenes lapsi elää nykyisin perheessä, joka joutuu turvautumaan toimeentulotukeen. Monet toimeentulotuen varassa elävät perheet ovat taloudellisesti todella tiukoilla. Pitkän ajan kuluessa toimeentulotuella eläminen aiheuttaa lapsiperheiden syrjäytymistä. Vaikka pelkillä suurilla tuloilla ei välttämättä kasvateta tasapainoisia ja hyvinvoivia lapsia, alituinen niukkuus on kuitenkin hyvin suuri riskitekijä.

Jos köyhyys on pitkäaikainen tai pysyvä tila, se koettelee sekä aikuisten että lasten voimia.

Toimeentulopulmat painavat myös lasten mieltä, eivätkä työttömien lapset usein usko saavansa itsekkään työpaikkaa. Vakavimmin rahan puute vaikuttaa vanhempien jaksamiseen ja perheen ilma-
piiriin. Synkeys lisää lasten käytösongelmia, masennusta ja alkoholin käyttöä, joiden hoito tulee kalliiksi verrattuna perheen tukemiseen ajoissa.

Kunnallista toimeentulotukea saavien perheiden ensimmäisestä lapsesta maksettava lapsilisä on laskettava perheen etuoikeutetuksi tuloksi, jolloin se ei vähennä perheen saamaa toimeentulotukea. Näin kaikkein pienituloisimpien perheiden tulot kasvavat ensimmäisen lapsen saaman lapsilisän verran eli noin 90 euroa. Vasta tämän muutoksen jälkeen kaikista pienituloisimmat perheet olisivat myös oikeutettuja saamaan hallituksen kaavailemat korotukset ensimmäisestä lapsesta maksettaviin lapsilisiin.

Olen tehnyt asiasta myös lakialoitteen (LA 38/2003 vp).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 33.32.30 lisäyksenä 35 000 000 euroa toimeentulotuen määrätymisperusteiden muuttamiseen perheen ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän osalta.

TAA 401/2003 vp — Annika Lapintie /vas ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Annika Lapintie /vas
Pentti Tiusanen /vas
Kari Uotila /vas
Iivo Polvi /vas
Mikko Kuoppa /vas
Markus Mustajärvi /vas

Outi Ojala /vas
Unto Valpas /vas
Anne Huotari /vas
Marjaana Koskinen /sd
Matti Korhonen /vas